

PLACIAJAME PASAULYJE

NIKSONO KELIONĖS RUMUNIJON VAISIAI

BUKARESTAS. JAV prezidento Richardo Niksono vizitas Rumunijai bus reikšmingas įvykis Vakarų ir Rytų santykiuose. Rumuniją jis atvyko rugpiūčio 2 dieną ir užtruko tik 28 valandas. Nuo aerodromo Otopeni iki Bukaresto centro visas ilgas 17 kilometrų kelias buvo apstovas žmonių. Visi sveikino Niksoną, plojo rankom, mosikavo vėliavėm. Kelias kartus jis ir Rumunijos prezidentas Ceausescu turėjo sustabdyti savo automobilius žmonėms juos apsupus ir norint paspausti ranką Niksonui. Policija, kareiviai ir žmonės susimaišė į vieną žmonių masę.

ISTORINĖ KELIONĖ

Sis vizitas taps istorine kelione: pirmą kartą JAV-ųjų prezidentas aplankė komunistinę šalį. Jo sukimso ir atsivertimo metu rumunai veidais atrodė linksni laimingi, je patys jautėsi lyg nusikratę tartum kokio jungo. Net rumunai policininkai plojo drauge su minia rankom ir kareiviai šypsojosi... O rumunai iki pat svečio atvykimo bijojosi, kad į jų šalį neįsiveržtų sovietų tankai. Nors dar nėra pilnai tikri, bet jaučia pradžią geresnių laisvesnių laikų.

SKELBIA SUGYVENIMĄ TARP RYTŲ IR VAKARŲ

Tą rumunų viltį stiprina Niksono sveikinimo kalboje pasakyti žodžiai:

— Nepriteisime, kad Rytus nuo Vakarų skirianti ideologinė bedugnė sutrukdytų santykių tarp JAV ir Rumunijos stiprėjimą. Tiki — jei žmonės galėjo pasiekti Mėnulį, taip pat gali susitarti Žemėje su kitais žmonėmis! Jei norime mūsų troškimų pasisekimų, turime imti pasaulį toki, kokį jis yra: su skirtingomis rasėmis, tautomis ir socialinėmis santvarkomis... Tautos gali turėti skirtingas vidaus santvarkas, bet vistiek sugyventi taikoje. JAV-bės galvoja, kad visos tautos turi turėti lygias teises.

Ir per pagerbimo vaišes Valstybės Tarybos rūmuose, Niksonas pakartojo savo kvietimą Sovietų Rusijai tartis dėl taikos įgyvendinimo. Dabar Sovietai turės atsakyti į šį pasiūlymą. Ir tai tuo labiau, nes Sovietų vadai ir Varšuvos Pakto partneriai praeitų metų gale siūlė tarptautinę konferenciją dėl Europos saugumo. O jei nieko neatsakytų

tai reikštų pradžią naujos tarptautinės įtampos. Atrodo, kad Niksonas yra pasiryžęs aplankyti ir Maskvą.

NIKSONO LAIMĖJIMAI

Pasitarimuose su drašiuoju Rumunijos politiniu vadu ir prezidentu Ceausescu aptarė Niksonas abiejų šalių įvairiausių bendravimo klausimus ir kitas problemas. La proga pasirašyta Rumunijos ir JAV kultūrinis susitarimas: įsteigti amerikiečių biblioteką Bukareste ir rumunų Vašingtonė.

Be abejo, šitaip puikiai pasisekus: kelionė Rumunijon yra didelis Niksono laimėjimas prieš Sovietų Rusiją. Vis dėlto rumunai, pasitikėdami JAV-bėm, nesibijojo pasikviesti vizitui Niksoną ir minios taip triumfališkai sutikti jį. Sovietų Rusija nedrįso imtis kokių griežtesnių ar karinių priemonių sutrukdyti vizitą. Gi sovietų vadai Brežnevas ir Kosyginas turėjo rugpiūčio 16 dieną numatytą vizitą atidėti. Jie matyt bijojo, kad gali būti ne tiek iškilmingai sutikti, kaip Niksonas. Be to, tas rumunų siekimas de ekonomiskai bendrauti su JAV rusams labai nepatinka. Iš tikrųjų šis vizitas rodo, kaip komunistinių kraštų žmonės ilgisi demokratijos ir tai parodo, kai tik pasitaiko gera proga.

POPIEŽIUI IS AFRIKOS SUGRIZUS

CASTELGANDOLFO. Popiežius Paulius VI rugpiūčio 2 dieną grįžo iš savo kelionės Ugandoje. Vasaros rezidencijoje Castelgandolfo jį sutiko nemaža italų minia kurios priekyje buvo ir Italijos atstataudinės ministrų pirmininkas Mariano Rumor. Nors popiežius įvasarvietėje paprastai labai trumpai kalba, tačiau susirinkusiai gausiai miniai ilgiau papasakojo apie savo kelionę į Ugandą. Pasakojo apie «širdingą ir jausmingą» jo priėmimą Ugandoje, kad tarp visų patyrimų Afrikoje labiausiai guodžias buvęs gyvas ugandiečių tikėjimas, Ugandos Bažnyčia turinti net 50.000 katekumenu, arba kandidatų norinčių tapti katalikais.

UGANDOS BAŽNYČIA.

Ir iš tikro Uganda yra graži ir gana katalikiška šalis. Nors palyginti nedidelė — turi 234.000 kvadr. kilometrų ir yra mažesnė už São Paulo valstiją — bet yra graži ir

turi labai daug ežerų. Iš 8 milijonų gyventojų 3 milijonai yra katalikų. Yra nemaža kitų krikščionių, mahometonų ir pagonių.

Misionieriams pradėjus darbą 1885 metais, cespotiškas Ugandos karalius Kuanga išžudė apie 300 krikščionių. Iš jų 22 kankiniai paskelbti šventaisiais, ir popiežius pašventino jiems naujai pastatytą bažnyčią Nabugongo vietovėje, kur jie buvo nukankinti. Čia atvykęs Popiežius atsiklaupė ir pabučiavo žemę.

Dabar Ugandos Katalikų Bažnyčia yra stipri. Ji yra išplitusi ne vien miestuose, bet ir kaimuose. Turi 12 vyskupų, kurių 8 vietiniai, įskaitant ir patį Kampalos arkivyskupą. Yra 1.400 vienuolių ugandiečių, 810 kunigų, jų tarpe 300 vietinių; kiekvienoje vyskupijoje yra mažoji seminarija bei visam kraštui didžiosios seminarijos su 100 katechizatoriais, studijuojančių filosofiją. Katalikai išlaiko 24 ligonines, 34 ambulatorijas, 3 ligonines raupsolesiams, visą eilę pradžios mokyklų ir gimnazijų, kurioms padeda šiek tiek ir Ugandos valdžia. Turi savo radijo stočių ir laikraščių bei žurnalų visa tai ir gražus mandagus priėmimas maoniai nuteikė šventąjį Tėvą.

NEPASISEKĖ SUTAİKINTI BIAFRĄ IR NIGERIJĄ.

Kampaloje popiežių sveikino ir Nigerijos bei Biafros delegacijos. Popiežius turėjo pasitarimus paskirai su Biafros ir Nigerijos delegacijomis. Tačiau Nigerija yra priešinga susitaikymui. Atrodo, nori kad Biafra be sąlygų pasiduotų. Biafros vadovai sutiktų būti Nigerijos autonomine dalimi, valstija.

POPIEŽIUS ĮGALIOJO

Manoma, Ugandos prezidentą Milton Obotą toliau mėginti sutaukinti kariaujančius. Iš tikrųjų Biafros padėtis dabar yra labai sunki. Trūksta maisto produktų. Vien dėl to vaikučių kasdien miršta apie 200. Anglija remia Nigerijos valdžią ginklais ir pinigais, nes ten yra anglų Shell žibalo kompanijos gausios rafinerijos, ir Sovietų Rusija, tikėdamasi laimėti Nigerijos vadvų palankumą. Tuo tarpu Biafros gyventojai žūsta nuo lėkėtuvių bombų, kulčių ir bado.

Istorinė Kelionė Mėnulin

PETRAS PAKALNIS

PRAEITYJE IR ATEITYJE

Paskutiniaisiais Eisenhowerio valdymo metais JAV prestižas buvo gerokai nukritęs. Didžiausią smūgį jis gavo kai jaunan ir ambicingam Kennedy džiui nepavyko Kubos invazija. Lyg to dar būtų negana rusai leido į erdvę vieną satelitą po kito ir dar labiau žeminio Ameriką pasaulio akys. Anais laikais JAV erdvėje tikrai buvo atsilikusi. Tačiau energingas ir ambicingas Kennedy ryžosi JAV prestižą atstatyti, bet nežinojo kaip. Tik kai artimieji jo bendradarbiai pasiūlė planą nu tupdyti žmogų ant mėnulio, Kennedy akys nušvito. Toks mižiniškas uždavinys nustebintų visą pasaulį, išjudintų visą JAV ir įkinkytų ją į rungtines su rusais.

Šiomis dienomis tos rungtinės jau baigtos, ir JAV švenčia savo mokslininkų ir technikų triumfą. Liepos 20 dieną du JAV astronautai išlipo ant mėnulio. Jie per porą minučių sužinojo apie jį daugiau, negu astronomai per porą dešimtų metų.

MĖNULIO «ŽEMĖ»

Iš pirmųjų pranešimų yra aišku, kad žmogus ant mėnulio gali laisvai judėti. Astronautas Armstrong netik tvirtai žingsniavo, bet ir šokinėjo kaip kegurka. Pasirodė taip pat, kad mėnulio paviršius yra žymiai kietesnis negu buvo manyta. Vartodamas tam tikrą instrumentą, astronautas Armstrong galėjo jį įbesti tik 5 colių gilyn. Astronautų sveikata buvo normali, ir širdies plakimas niekuomet nepasiekė kritiško punkto. Iš mėnulio aprašymo mokslininkai daro išvadą, kad jo paviršius panašus į lavą. Iš ko tikrumoje susideda mėnulio žemė, tai pasakys chemikai, kurie analizuos parsivežtus mėnulio gabalus. Apskritai, mokslinė kelionė į mėnulį vertė yra didelė, o ant mėnulio palikti instrumentai jau dar labiau padidins Tarp kitko, mokslininkai jų pagalba jau išmatavo nuotolį tarp mėnulio ir žemės 6 colių tikslymo. Tarp Mėnulio ir Žemės yra lygiai 364.502 klm. kai jis yra arčiausiai, prie žemės.

Toji istorinė kelionė yra įdomi ir religiniu atžvilgiu. Skrendant į mėnulį, visų trijų astronautų šeimos meldėsi už juos. Astronauto Armstrongo šeima meldėsi namie, Aldrin presbiterionų šventykloje, o Collins — katalikų bažnyčioje. Nusileidęs ant mėnulio, astronautas Aldrin priėmė šv. Komuniją kurią jam buvo įdavęs jo pastorius.

Švenčiant JAV erdvės triumfą, negalima užmiršti tų pionierių, kurie pirmieji galvojo apie raketas ir padėjo joms pagrindus. Jau 1898 metais rusas Tsiolkovsky, vieno bažnytkaimio mokytojas, nustatė pagrindinius raketos dinamikos principus. Amerikietis R. Goddard 1926 metais paleido pirmą skysto kuro raketą ir užpatentavo 214 išradimų bei raketų dalių, kurių dauguma ir šiandien yra naudojama modernioms jų mašinoms, 1923 metais vokiečiai Hermann Oberth savo knygą «Raketa ir Žvaigždyna» išpopuliarino skridimą į erdves ir įkvėpė modernių raketų gamybą. Todėl vokiečiai ir užėmė pirmąją vietą raketų statyboje, kurias jie siūsdavo per karą į Angliją. Jei jie būtų išradę raketas pusę metų anksčiau, kažin kaip būtų karas pakrypęs.

Išlėpęs ant mėnulio, astronautas Armstrong taip tarė amerikiečiams žemėje: «Mažas žingsnelis žmogui (ant mėnulio) yra didelis žmonijos šuolis į visatą». Iš tiesų, su ta kelione į mėnulį gali prasidėti naujas žmonijos laikotarpis, panašus į Kolumbo laikus. Juk visata, panašiai kaip žmogaus dvasia, yra tarsi neribota, ir Dievo noras, kad žmogus užvaldytų pasaulį, ne nustatė jokių ribų erdvėje.

Astronautams vaikščioti ant mėnulio, Sovietų premjeras Kosyginas priėmė būvusį JAV viceprezidentą Humphrey ir jo paprašė pranešti amerikiečiams, kad Rusija nori bendradarbiauti su JAV siekiant taikos. Tikrai, tai būtų didelis dalykas. Juk keturi dabartiniai karai rono glaudesnio tarptautinio bendradarbiavimo trūkumą ir stabdo žmonijos pažangą. Jei Sovietai ir JAV glaudžiau bendradarbiautų žemėje ir erdvėje, pasaulis susitaikytų taikos ir pamatytų dar didesnių technikos stebuklų.

PAGALIAU REAGAVO Sovietų Rusija į Niksono kelionę Rumunijon. Oficialieji dienraščiai «Pravda», komentare «Bratislavos dvasia», ir «Izvestia» kitame, įspėja Rumuniją: kad ji tenebando ta savo politika eiti toliau, kad tas dalykas nesibaigtų, kaip su Čekoslovakija; Rusija taip pat įspėja Jungtines Amerikos Valstybes, kad neatsidurtų akligatvyje, kaip Pietų Vietnamė.

Kada reikia uzsimerkti ir kada atsimerkti

Gyva Judri Kolonija

Auga nepasitenkinimas centralizacija

(«Pergalės» korespondentas ir direktorius Kalinauskas nuėjo ant šieno gulti, bet pradėję prie stalo dialogą apie centralizaciją, apie nepasitenkinimą žmogum tėsė toliau. Direktorius kalbėjo:)

— Tai priskaldėm malkų ka daisė su visais tais durpių pūdiniu puodeliais kukurūzais. Dobilus buvom pasmerkę... O juk buvo laikas, kai kolūkio pirmininkui irgi viską diktavo iš viršaus: ką sėti, kada sėti, ką staiyti... Kolūkiui komanduodavo visi, kas tik netingi..

— Buvo... — pritariau jaus damas, kad jis nori išsikalbėti, sirdi išietė.

— Ne, jūs tik paklauskite, pradėjo jis, alkūne parėmęs galvą. Aš štai praėjau frontą, aplovanotas daugeliu medalių ir ordinų. 1964 metais, per savo penkiasdešimtmetį, gavau LTSR nusipelnusio žemės ūkio darbuotojo vardą. Turiu gal art dvidešimties visokių garbės raštų ir diplomų. Man patikėtos didžiulės materialinės vertybės ir šimtų žmonių gerovė, o gal net ir likimas. Ir, nežinūnt visos tos garbės, dekoro ir valdžios — negaliu be ministerijos žinios pastatyti, atsiprašant, nė išvietės! Kur logika?! Žinoma mes statėme ir statysime! Bet kam aš, suaugęs žmogus, turiu sukti galvą, kaip apgauti valstybę: prirašyti fiktyvių darbų ar kitokių išaidų, kad galėčiau sukombinuoti šėjų «partizaninė» statybai? Kam to reikia, kam iš to nauda?

Ir jis ėmė pasakoti... O aš

tuo tarpu gromuliuoju jo mes tą frazą apie nepasitenkinimą žmogumi. Prisiminiu, kaip buvęs Kėdainių rajono sekretorius Mykolas Romančikas išėjęs trisdešimt tūkstantininku pirmininkauti atsilankančiam «Aristavos» kolūkiui, vos nepadėjo partinio bilieto tik todėl, kad nepasiklausęs rajono, pardavė vos gyvas karves, tas «galvas ir uodegas», laikomas tik dėl skaičiaus. Kas davė tuometiniam antrajam sekretoriui teisę nepasitenkinti šiuo drąsiu ir energingu žmogumi, kuris vėliau pastatė kolūki ant kojų?

Buvo laikai, kad daugelyje kolūkių žmonės metų metais už darbadienį negaudavo nė kapeikos. Ir vis dėlto didvyriškai arė žemę, sėjo, pjovė, vežė derlių, kurio gal tik nuo biros pakliūdavo ant jų stalo. Ir tikėjo. Tikėjo kad visą laiką taip būti negali kad viena gražią vieną valstietis gaus teisę tva kyti savo žemėje taip, kaip jis nuo amžiu yra įpratęs rimtai, dalykiškai, su meile ir, anot seno jo Kalinausko, su galva.

(Ryškiai, kai direktorius jau buvo išvykęs, korespondentas tęsia tą pačią temą jau mono logo forma):

«Man ne kartą teko susitarti su tarybinių ūkių darbuotojais ir išgirsti jų nusiskundimus. Šie poka bia ir paskatino par šyti tai, nes su ratau, jog čia iš tiesų rimta problema. Tik ekonominiu, tiek moraliniu požiūriu.

Kažkada vieno Aukštaitijos rajono vadovas man pasako-

jo, kaip pas jį atėjo tarybinio ūkio direktorius ir prašė leidimo pastatyti daržinę. Prašau, statykis, pasakęs vadovas, bet direktoriaus tai nepatenkinę, nes jis iš anksto žino, jog už šią statybą tikriausiai gaus papeikimą, o gal ir dar didesnės baismės susilauks. Mat, daržinė neužplanuota. Nesvarbu, kad ūkis turi medžiagų, nesvarbu, kad toji daržinė jiems verkiant reikalinga — niekas jai neatsižvelgs, nes ji neužplanuota. O gaidžių tvartai stovi atokiai nuo gyvenvietės, nuo visų daržinių. Kasdien tenka beveik porą kilometrų vežti pašarus... Verkiant reikia daržinės prie tvartų. Rajono vadovas pasakė: «Statyk, o papeikimo, pats supranti, neišvengsi». Ūkio direktorius: «Papeikimas — maža bėda, kad tik rimčiau neprigriebtų. Bet svarb ausia, reikia su rajono finansų skyriumi susitarti, kad jie užsimerktų mėnesiui kitam, o kai daržinė jau stovės — tegul atsimerkia». Taip jie ir padarė. Rajono vadovas su finansų skyriaus vedėju įgėne anas pats, nei jo skyriaus darbuotoja nepastebėjęs dygs tančios daržinės. Vaziuodami į Vilnių, jie žiūrės tik į dešinę keliu pusę, o grįždami namo, — tik į kairę. Ir kagi, da žinė buvo pastatyta, suvežė į ją pašarus, sutalpė nemaža lėšų, pagerėjo gyvulių šėrimas, ir pieno daugiau ėmė primelžti, o ūkio direktoriui papeikimą vistiek įrašė. Kaip s koma, būtų juokinga, jeigu nebutų liudna

Liudniausia, kad apie to-

Rochesterio miestas Naujorko valstijoje turi nedidelę lietuvių koloniją. Bet ji yra labai patriotiška, gyva, veikli. Ilgus metus jai vadovavo kun. Bakšys, kurs visokiais būdais sugebėjo išlaikyti lietuvių gyvais lietuviais. Ir jau nima! Po paskutinio karo čia atvyko ir šiek tiek «dipukų», kurie irgi prisidėjo prie tautinio susipratimo sustiprinimo.

Tautiškumui pagyvinti rochesteriečiai dažnai panaudoja lietuviškos kultūros priemones. Kad ir per pirmąjį šių metų pusmetį, kiek čia buvo įvairių kultūrinių rengimų! Štai:

◆ Kovo mėn. atvyko Paulius Jurkus su savo dailės paroda. Ji buvo žmonių gausiai lankoma.

◆ Parodos metu surengta vakariene Lietuvių Fondui padidinti. Jos metu sudėta virš pusantro tūkstančio dolerių.

◆ Lietuvių Bendruomenė suorganizavo poezijos vakarą. Savo kūrinis skaitė iš Montrealio atvykęs poetas Henrikas Nagys ir iš Detroito —

...bet vis tiek žūdzia na...

Kai kas gali pasakyti, jog planavimas buvo yra ir bus, jog mes negalime gyventi be planavimo. Taip. Teisingai. Tik manau, kad joks planas mums negali tapti grandinėmis, tempiančiomis atgal, pri-rakinančiomis vietoje. Planus daro žmonės, ir žmonės turi teisę juos peržiūrėti, koreguoti, baigia autorius apybraižą ir sykiu kritiką centralizmui.

poetė Bogutaitė-Keblienė.

◆ Paskutinį balandžio savaitgalį atskrido iš Bostono solistė Mongirdaitė ir su solistu L. Baltrum turėjo gražų turtinę koncertą.

◆ Iškilmingai ir kultūringai paminėta buv. Lietuvos prezidento A. Smetonos mirties sukaktis Dalis minėjimo vyko per radiją. Iškilmingos pamaldos bažnyčioje su giedančiais solistais. Minėjimas salėje su Kašytojų Sąjungos pirmininko V. Alanto paskaita: «Prezidentas Smetona — naujosios Lietuvos architektas». Meninę dalį atliko aktorė Žmuidzinienė, muzikas Obalis paskambino keletą Beetho veno, Debussy ir Chopino kūrinų. Aibaigoje pasirodė moterų šešeriukė darniai sudailavusi keletą dainų.

◆ Gegužės mėnesį vėl dainų, poezijos ir muzikos vakaras. Šį sykį pasirodė seniai laukti menininkai Aldona tempužienė, A. Barauskas ir D. Lapinskas. Žmonės buvo sužavėti.

◆ Irgi gegužės mėnesį įvyko Rochesterio ateitininkų šventė, kurion suvažiavo atstovų iš plačiosios Amerikos.

◆ Gegužės mėnesį paminėta muziko J. Adomaičio 50 metų gimimo sukaktis. Choras, organizacijų atstovai praturtino programą.

◆ Birželio 6 Rochesterio ope ros mėgėjai (nelietuviai) statė Puccinio operą «Il Tabarro» (apsiaustas) pagrindinę tenoro rolę vaidino ir dainavo solistas L. Baltrus. Amerikiečių spauda jį labai gerai įvertino, o mūsų tautiečiai (pabaiga 5 pusl.)

Kontra-Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

Išgėrėme dar — aš dėl drąsos. Vladas nurodinėjo.

— Viskas eis gerai, tik teks pakeisti susitikimo vietą ir kartą nuo karto vėl keisti ją «Dėdės nesauk prie langelio (kalėjime). Jis viduje bus atsargus. Jei kameroje atsiras neištirtas žmogus, jis neprieis. Jei jį sučiuptų, kuo aš abejoju, visa kamera sugebės paslėpti. Kaip ten bebaigtųsi, tavęs neišduos. Gali drąsiai užginčyti: «Nieko nežinau». Mes tave saugesim. O tu ir pats saugokis Nepradėk švaistytis pinigais. Itars.

— Ir taip aš jau keli mėnesiai nešioju. Tiesa, ryšininkės keičiasi. Tai Anė išvyko pas tėvus, tai susirgo, palieka savo drauges, bet pinigų gaunu labai punktualiai. Ponas, aš visus pinigus atiduosiu, tik pasigailėkite»...

KAIP KOMUNISTAI PRIEINA

Tai, ką čia surašiau, aišku, nebuvo oficialia me apklausinėjimo protokole. Mane domino ne tik formalioji pusė. Norėjau pažinti psichologinę pusę, kaip prieina komunistai prie savo aukų. Tad ir su tuo prižiūrėtoju — paskaitęs protokolą, nuėjęs užpyliu jį klausimais ir priverčiau jį atpasakoti savo istoriją nuo pradžios iki galo su visom smulkmenom. Suprantama, šią istoriją čia atpasakodamas, daug ką praleidau.

Prižiūrėtojui pasiūlius gražinti pinigų, tik nusijuokiau:

— Tai tu manai, jog tie 1500 markių, ka-

riuos jau gavai yra svarbiausias dalykas? Mums svarbiausias dalykas yra tas, ka mes teisingai spėjome ir susekėm ryšius tarp kalėjimo ir centrinių komunistų organų. Mums nesvarbu suimti tavę, Vládą, ar dar kelis ryšininkus. Mes nieko nesuimsime. Bet jei tu nori šiek tiek atpirkti savo nusikaltimą, tai tuo šio momento greičiai vykdysi, kas tau bus įsakyta. Su tavim komunistai žaidė kelis mėnesius, pakis am mergaitę, ir tu pakliuvai į jų pneties. Dabar tavo eilė ir pro ga pažaisti su jais. Visų pirma štai tavo dėžutė. Viskas sudėta atgalios ir nesuglamžyta. Paduosi ją «dėdei». Tavo veidas neturi išduoti, kad kažkas įvyko. Lygiai turi susitikinėti, kaip iki šiol susitikinėjai. Tarnyboje nebūk vilku išmok šypsotis. Nei komunistams, nei tarnyboje, nei geriausiems draugams nė žodžio, kas šian dien įvyko. Visas gautas žinias iš kameros dėžu tės neši ir atiduosi, bet pirma duosi jas mūsų paskirtai tam mergaitei ir po 15 minučių gausi ją atgalios tokioje pat tvarkoje nunešti ją komunistų ryšininkei. Tokiu būdu tau prisidės kiek darbo. Už jį sumokės komunistai, ne mes. Bet jeigu tu nesilaikysi tų mano nurodymų, bus tau blogai. Štai mano pagelbininkas, kuris tave sulaukė ir tardė, susitars su tavim dėl smulkmenų. Kas bus reikalinga — jis man pasakys. Klausk, kas dar neaišku.

— Viskas aišku, ponas, — jis pasilenkęs aorejo pabučiuoti man ranką. Ačiū, Ranką išplėšiau — aš ne kunigas. Perdaviau savo Pagelbininkui P-čiui susitarti su prižiūrėtoju, kur jie su sitikinės ir supažindinti su mūsų ryšininke.

ŽAIDIMAS PRASIDEDA...

Savo pagelbininkui P-čiui įsakiau keletą dienų sekti Vládą, Anę ir kitus jų ryšininkus. Foto

grafui pasiruošti kasdieną nufotografuoti visą iškalė jimo išėinančią ir jį ateinančią korespondenciją. Fotografui patariau pasirinkti pagalbininką.

Tik tada mėginau iššifruoti nukopijuotą korespondenciją šifro sistema buvo primityvi: su tartos knygos tam tikro puslapio eilutė ir raidė. Bet kokios knygos? Sovietų «prekybos skyrius», kaip žinojau iš agentūru, tuo metu vartojo vokiečių kalba knygą «Der Hunger». Vokiečių kalba pavartota todėl, kad jei laišakai būtų perimti, jieškos rusų kalba; be to vokiečių kalba artimesnė senajam Kauno miestui (žydams). Kai agentūra man apie tai pranešė, sigijau tą knygą. Pabandžiau, de ja ne ta. Rytojaus dieną mėginau sužinoti, kokias knygas laiko pas save politiniai kaliniai, bet nenorėjau atidegti savo kortas kalėjimo administracijai — irgi negavau rezultatų. Po pietų jau gavome 6 lapus naujos korespondencijos iš kalėjimo, taip pat šifruotos, o už kokios valandos ir «paštą» iš miesto į kalėjimą. Vakare jau turėjau aštuonioliką lapų korespondencijos. Man vienam, turint kitų darbų, tikrai to buvo per daug. Bet tuo metu įstaigoje nebuvo nė vieno, kurs bent kiek nusimanytų apie šifrus (slaptus rašmenis). Tat padirbėjęs savo kabinete iki 3 valandos ryto, turėjau beveik visą korespondenciją iššifruotą.

(Bus daugiau)

(pabaiga iš 2 pusl.)

gausiai dalyvavo operos spektakliuose.

◆ Nuolat čia veikia lietuviškos spaudos kioskas, kur galima gauti visi lietuviški leidiniai.

Visa tai skaitydama, manytum, kad Ročesterio lietuviai yra labai mokyti, kultūros išgeidę lėbautojai. Taip, yra čia ir inteligentų. Bet, kaip visur, taip ir čia, didžioji dauguma tai mūsų paprasti darbininkai, daug siuvėjų. Bet gerai auklėto ir paprasto žmogaus širdis negali pasitenkinti vien darbų ir darbu. Ji ilgisi grožio, gėrio. To ji gauna rengiamuose kultūriniuose vakaruose. Tie dažni lietuviškos kultūros vakarai yra ne tik gyvųjų lietuvių ženklas, bet ir priemonė tai gyvybei klesėti.

(pabaiga iš 3 pusl.)

ma 170 rublių. «Normali šeima kasdien išgerianti literį degtinės, o tas literis kainuoja 5 rubliai ir 70 kapeikų. Tūkstančiai atsitikimų, kai pasigėręs rusas užmuša žmogų. «Izvestijos» pateikia tokį dialogą:

— Ir tik pagalvokite, toks puikus žmogus Raionovas ir žudikas! Kuklus. Darbštus. Drausmingas. O užmušė žmogų! Niekas net tarti negalėtų... Ir dar utarnikas! Profesinės sąjungos grupės organizatorius, komunistas. Mat, girtas, trenkė galvon — ir baigta

O kitas, Gavrilinas, apklausinėjime pareiškė:

— Užmušiau neorėdamas užmušti. Kažkaip pasitiko

mechaniškai. Įvyko kažkaip netikėtai. Užmušiau nežinodamas nei ką, nei už ką. O dabar pervėlai.

Kaip Amerikoje plinta narkotikų blogis, taip Sovietijoje alkoholizmas. Jeigu jau komunistų partija «susirūpino», matyt, jau blogai.

Sovietų Sąjungos psichiatrijos viršininkas dr. I. Januševskis teigia, kad šiais metais alkoholikų skaičius pasieks 20 milijonų žmonių. 80% nervų ligomis sergančių vaikų esą tą ligą paveldėję iš alkoholikų tėvų.

Alkoholizmas Sovietų Sąjungoje plečiasi: rusai užkrečia ir mūsų žmones okupuotoje Lietuvoje.

IV AIRUMAI

ATOMINIS ŠILDYMAS MĖNULYJE

Armstrongas ir Aldrinas paliko Mėnulyje seismometrą, t. y. tokį aparatą kurs pajūta ir užrašo net mažus grunto drebėjimus. Mėnulyje paliktasis aparatas ne tik užrašys visus sudrebėjimus, bet taip pat persiūs juos žemėn, nes aparate yra įdėtas ir radijo siųstuvas

Lačiau nakties metu, kuri mėnulyje trunka 2 savaites (kaip ir diena temperatūra nukrenta iki 172 laipsnių Celsijaus žemiau nulio. Toks šaltis sustabdytų seismografo veikimą. Todėl amerikiečiai į aparatą įdėjo ir šildytuvą. Bet šildytuvai yra ne paprastas, o atominis. Jis sveria apie kilogramą, yra 7 ir pusė centimetrai pločio ir 7 su puse centimetrai ilgio ir jų yra du. Šildytu-

vai naudoja po 34 gramus «plutonijaus 238», kuris, irdamas, skleidžia pakankamai šilumos seismografui palaikyti gyvam. Tai yra pirmas toks bandymas. Tikimasi, kad šildytuvai veiks bent vienėrius metus.

KIEK KAINUOJA?

Apskaičiuota, jog amerikiečiams viešo automobilio išlaidos ir juo pasinaudojimas atsieina metams 1053 doleriai, arba 2 doleriai ir 88 centai per dieną, nors ir labai mažai tesivažinėtų.

Kas per metus suvažinėja 16 tūkstančių kilometrų, tam pusantro kilometro nuvažiuoti kainuoja maždaug 14 su pusė cento. Kas suvažinėja 32 tūkstančius kilometrų, tam pusantro kilometro atsieina pigiau tik truputiuką virš 9 centų.

NEBESINĖSIOT PINIGŲ

Taigi, Amerikos bankas siūlo iširti, ar žmonės negalėtų apsieiti nebenešiodami su savim pinigų. Jis sako įvairiausias apskaičiavimų mašinos arba kompiuteriai greit išstums laukan daugumą šeimų, kaip padėjimą pinigų į bankus, apmokėjimus sąskaitų, planavimus kaip ir ką taupyti ir t.t. Kas norės pasinaudoti banko pilnu patarnavimu tas padės savo sąskaiton visą savo uždarbį ir kitus gautinamus pinigus. Tada praneš visiems, kam jis turi ką nors sumokėti, kad sąskaitas pasiųstų jo bankui Bankas apmokės visas sąskaitas, mėnesio gale atsiųs jam pilną apyskaitą, kiek kam išmokėta ir

kiek dar pinigų liko. Jei reiks bankas duos jam paskolų sąskaitoms apmokėti.

Pirmas toks bandymas bus pradėtas ateinančiais metais su šimtu atrinktų šeimų, kurių metinės pajamos yra tarp 14 ir 15 tūkstančių dolerių. Tas bandymas turės parodyti, ar bankas sugebės geriau už pačius žmones tvarkyti piniginius gyvenimo reikalus.

NEBERPERKA AUTOMOBILIŲ

Jau daugelis amerikiečių neberperka automobilių, bet juos išsinuomuoja iš tam tikrų kompanijų. Jau yra kompanijų, kurios tiesiai iš fabriku nusiperka daug įvairių firmų automobilių ir juos išnuomuoja žmonėms, ar savaitei, ar mėnesiui, ar visiems metams. Daugybei amerikiečių tai labai patiko. Kodėl? Nebereikia rūpintis nei automobilių apdrausti, nei jį taisyti, nei pirkti, nei pasenusių parduoti. Jis nuolat gauna apdaustą ir pilnoje tvarkoje mašiną. Jei kas sugedo, tik patelefonuoja savo kompanijai. Ta atveža jam kitą gerą mašiną, o sugedusią išsiveža. Taip sako, patogiau.

«MŪSŲ LIETUVOS» RE-DAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SĄO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŪSTI LAISKUS ŠIUO ADRESU: CAIXA POSTAL 4421, S. PAULO, BRASIL.

Incorporação - Condomínio Loteamentos -
Administração - Compra e Venda de Imóveis.

Administradora e Imobiliária Bernardes Ltda.

sócio responsável: Gil Prestes Bernardes

Praça Antonio Prado, 33, — 1.º andar Conjunto 401
Telefone 33-1443 — São Paulo

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimekėjimui / teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas Kurio puikų veidams ir žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

ISIDÉMÉTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO:

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILAZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pío Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmūnėlis p. Juozas Matelionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooka — Tel. 273-0338 arba 92-2263

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val

LIETUVIAMS PAMALDOS AIKO OS

V Zelina parapijoje kasdien ir kiekvieną sekmadienį, kaip iki šiol

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooka Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbe dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko, kai turimos metinės ar 7 d mišios.

Išpažintys čia klausomą kasdieną prieš mišias.

1. ir 2. mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde 17,15 val.

Antrą: Jačana klierikų kopl 8,30 val. Bom Retire 10 val. Utinga 16,30 val.

Trečią: Agua Rasa 8,30 val., Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį: Vila Anastacio 8,30 val. Vila Bonilha 11,15 val. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAIS 18 val 40 min.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTI «MŪSŲ LIETUVA».

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBÁ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDIS

Penktadieni rugpjūčio 8 šaukiamas Lietuvių Bendruomenės Tarybos posėdis lygiai 19 valandą, Tėvų Jėzuitų namuose, Parque da Moóca, Rua Juatindiba, 20.

Kun. Juozas Šeškevičius
Tarybos Prezidiumo Pirmininkas

JAU ŠITĄ SEKMADIENI, rugpjūčio 10 d. bus SPAUDOS BIČIULIŲ POBŪVI BALIUS! Skaitykite šiame puslapyje jo skelbimą ir informacijas.

«Mūsų Lietuva» nuo savęs prideda dar tiek kad labai labai kviečia tamstas atsilankyti ir tuo būdu palengvinti suokią to laikraščio leidimo našta. Na, o ir atys turesite smagaus laiko vieną kitą valandą savo draugų ir senų pažįstamų tarpe Juk S. Paulyje lietuvių taip retai tesusiename didesniais pulkeliais, kad imame nuo vieno kito atprastis, lietuvių lietuvių nebepasiilgti. Spaudos bičiulių pobūvis kaip tik vėl mus labiau suartins. Dar kartą

ATYKITE SPAUDOS BIČIULIŲ POBŪVI!

GREIT SUEIS PENKERI METAI

kaip S. Paulo lietuvių gyvenime pasirodė «Aušros» choras. Jis nedidelis, tik viautinis. Ne labai dažnos progos jam pasirodyti. Bet tai mažėda mažėjamas, tai gausėdamas savo narių skaičiumi — jis išsilaukė penkerius metus. Tą sukaktį nori paminėti didesniu koncertu ir jam rimtai ruošiasi. Tiksli diena ir vieta bus pranešta vėliau. Dabar choro vadovybė kviečia visus buvusius savo narius sugrįžti, padidinti chorą ir gražią galingą dainą pradžiuginti lietuviškas širdis ir patiems pasidžiaugti! Repeticijos kiekvieną šeštadienio vakarą 19-21 val. kviečia įsijungti iki šiol chore nedalyvavusius vai-

kinus ir mergaites. Daina pa laiko jaunystę, kelia nuotai- ką, užmezga malonias pažintis praturtina mūsų asmeny- bes, Nepraleiskim geros pro- gos, AUŠROS CHORAS LAUKIA JŪSŲ!!!

Valdyba

MIRĖ

Liepos 19 mirė A. a.

KATARINA GLADUTIENĖ, gyvenusi Rua dos Aliados, 822, Alto da Lapa Prieš mir- dama dar paprašė savo duk- ters, kad ji apmokėtų ML pre- numeratą, davė aukų eilei šv. Mišių už savo vėlę atlai- kyti, žodžiu, sąmoningai pa- sirūpino viskuo kas jai buvo prie širdies, ir iškeliavo pa- sistiprinusi šv. sakramentais.

Liepos 31 d mirė A. a.

JURGIS SIKORSKIS, gyvenęs Vila Diva. Paaidotas Formozos kapinėse. Velionis mirė sulaukęs 65 metų am- žiaus. Buvo kilęs iš ūkininkų šeimos netoli Garliavos, Kau- no apskr ties. Liko liūdinti žmona, dukra ir trys anūikai. Amžiną atilsį duok jiems viešpatie!

SERGA:

◆ Sunkiai serga panelė Anelė Saladžiūtė, iš Vila Li- baneza. Ji gydos Charcot sa- natorijoje, važiuojant Via An- chietta dvyliktam kilometre. Lankyti galima tik šeštadie- niais ir sekmadieniais po

ALIO! ALIO!! ALIO!!!

Smagiai ir naudingai praleisti laiką kviečia visas ir visus Šv. Juozapo Vyrų Brolija savo rengiamame tradiciniame

SPAUDOS BIČIULIŲ POBŪVIJE-BALIJE

Jis bus š.m. rugpjūčio 10 dieną, lygiai 13 valandą, Zelinio Jaunimo Namuose.

Pietų metu gros lietuviška muzika ir bus trumpa meninė programa.

Pakvietimus galite gauti pas Vyrų Brolijos narius:

ZELINOJE: pas Juozą Baužį, Igną Verbicką, Vin- cą Banį, Kazimierą Rimkevičių ir Vitą Žaikauską.

V. PRUDENTEJE pas Motiejų Tamaliūną.

CASA VERDEJE pas Andrių Stankūną ir pas Bro- lius Matelionius.

Taip pat galima gauti «Mūsų Lietuvos» redakci- je, rua Juatindiba, 20, Parque da Moóca ir laikraščio spaustuvėje pas p. Bronių Šukevičių.

Daugiau informacijų teiraukitės pas Vyrų Brolijos pirmininką p. Juozą Matelionį. Tel. 266-0346.

Dalyvaudami prisidėsite išlaikyti vienintelį mūsų laikraštį MŪSŲ LIETUVĄ!

pietų. Užregistuota kaip «Ale- niza».

◆ p. Ona Stankevičienė, Cilnica Santa Izabel, jaučia i- žymiai geriau. Visiems gau- siems lankytojams nuoširdžiai dėkoja.

◆ Vis sunkiai tebeserga Juozas Karužauskas, Hospi- tal Sta. Helena ir Ona Kali- nauskienė savo namuose, Jar- dim Italiano.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.

Petras Sukys 30 ncr. A. a. Katarina Gladutienė 20 ncr. Po 15 ncr.: P. Pipiras, Sta- sys Belevičius.

DVI ONUTĖS laimingai nu- keliavo Š. Amerikon ir ten džiaugiasi šilta vasara. Tai panelės Ona Joteikaitė ir Ona Matelionytė. Sveikina pa- žįstamuosius!

GIMTADIENIUS MINI

Jonas Jodelis (rugpj. 8), Vla- das Steponaitis (13), Mečys Paleckis (13), Elena Pupelie- nė (14), Marija Jakiūnienė (15), Petras Šimonis (16).

Visiems ilgų laimingų metų!

SVEČIAI:

Iš Čikagos atskrido profes- orius dr. Arūnas Liulevičius. Jis dėsto ši mėnesį matema- tiką S. Paulo universitete.

Ponia Olga Jakubytienė lanko savo gimines p.p. Kat- lauskus. Ji yra kompozitoriaus Vlado Jakubyno žmona.

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kád daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

ATSKIRO

KAINA 0,30

žinoti, kad tada labai nuken- čia ratų padangos. Todėl rei- kia jas geriau prižiūrėti ir būti atsargesniems;

1. Neperkrauti mašinos. Pa- dangų šonuose paprastai yra skaičiai, kurie nurodo, kiek svorio jos išlaiko ir kiek oro reikia pripūsti. Gera pasižiū- rėti automobilio knygutėje, kiek svorio ji pataria krauti. Jei nesi tikras, pasiteiraukite padangų pardavėjo. Perkrau- to automobilio svoris gali vi- siškai sugadinti padangas, y- pėc tolimą kelią nuolat greit važiuojant.

2. Dažnai patikrinkite pa- dangų oro spaudimą. Visos padangos išleidžia šiek tiek oro. Nepakankamai pripūstos padangos greičiau nusidėvi, mašina sunkiau valdoma ir pa- vojingai įkaista nuo minkštų šonų didesnio trynimosi.

Atsimintina: padangų oro spaudimą reikia tikrinti iki jos dar šaltos, nekaitę ir nie- kad neišleisti oro iš karštų padangų. (Paskui bus jo per mažai)

3. Dažnai patikrinkite kaip padangos yra nusidėvėjusios. Nevažiuokit su labai nudėvė- tomis padangomis jos, pavo- jaus metu staiga stabdant ma- šiną, slysta ir gali įvykti di- delė nelaimė. Laikas nuo lai- ko pažiūrėti, ar nėra įpjauti ar įsprogę padangų šonai.

Pakeičiant padangas žiūrė- tina, kad jos derintųsi su se- nosioms ant ratų. Pav. nepir- kime plačių rėvių padangos, jei kitų rėvės siauros!

4. Palengvėle apšuk i kam- pus. Greit sukantis gali sprogti padangos šonas.

5. Ne retai patikrinkite ar yra tiesiai suderinti pirmieji du ratai (kad nebūtų kuris kiek pakrypęs į šoną). Iškry pusiais ratais važiuojant labai greit ir nelygiai nusidėvi pa- dangos, gali būti sunku su- valdyti mašiną apšukant kam- pus.

Tikrindamas ratų suderini- mą patikrinkite ir smūgių minkštintuvus. Nuvažiavus 32 tūkstančius kilometrų papras- tai kiekvienai mašinai reikia juos pakeisti.

Anglija, Amerika nevartoja metrinės sistemos svoriame ir ilgiam pažymėti Vietoj centi metro turi colį, vietoj kilogra- mo svarą ir tt. Anglija pradė- jo įsivesti metrines sistema. Ar įsivaizduojate kiek toks pakeitimas kainuos? Net 12 bilijonų dolerių. Juk reikia perspaudinti visus mokyklų vadovėlius, skaičiavimų kny- gas, pakeisti visus kelro- džius, pradėti gaminti kiek mažesnes plytas ir

Amerikai toks pakeitimās kainuotų žymiai daugiau.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetrícia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIFORCIUKAS
Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
FAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206;
Vila Prudente, Tel. 63-5852